

Duurzaamheid en milieu, opvattingen en gedrag

Bureau Onderzoek en Statistiek, 2021-2017-2013

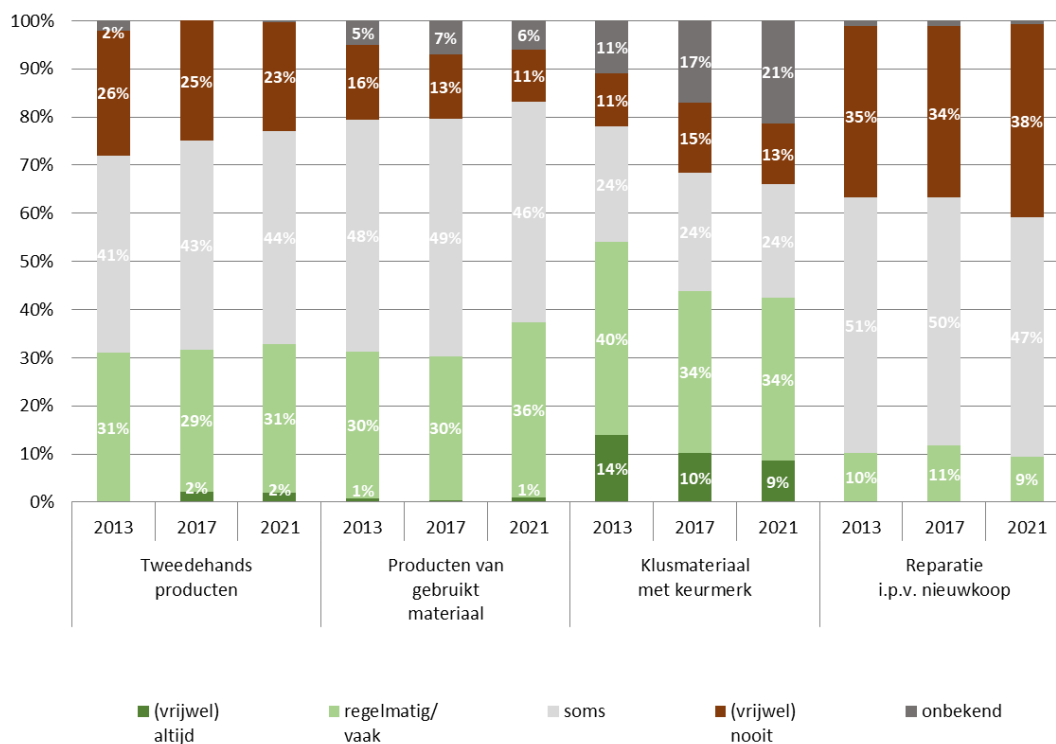
In de Nijmeegse stadsmonitor (swm.nijmegen.nl) laten we trends zien rond thema's als grondstoffen, energie, mobiliteit, klimaat(bestendigheid) of leefomgeving. Een van de bronnen is een vierjaarlijkse stadspanelmeting onder de noemer 'energie en milieu in het dagelijks leven'. In januari 2021 is deze voor de 3^e keer uitgevoerd, 1.511 panelleden namen deel (38% respons).

Onderwerpen in de vragenlijst zijn houding en gedrag ten aanzien van:

- verbruik van grondstoffen
- energie (opwek en verbruik)
- duurzame economie

Houding en gedrag rond hergebruik en afval

Nijmegenaren hebben over het algemeen een positieve basishouding ten aanzien van het hergebruik van materialen. Bijvoorbeeld waar het gaat om het kopen van tweedehands producten, het kopen van artikelen die gemaakt zijn van reeds gebruikte materialen en het apart inleveren van afval voor hergebruikdoeleinden.

Figuur: Koopgedrag: houding en gedrag ten aanzien van hergebruik materialen (in procenten).

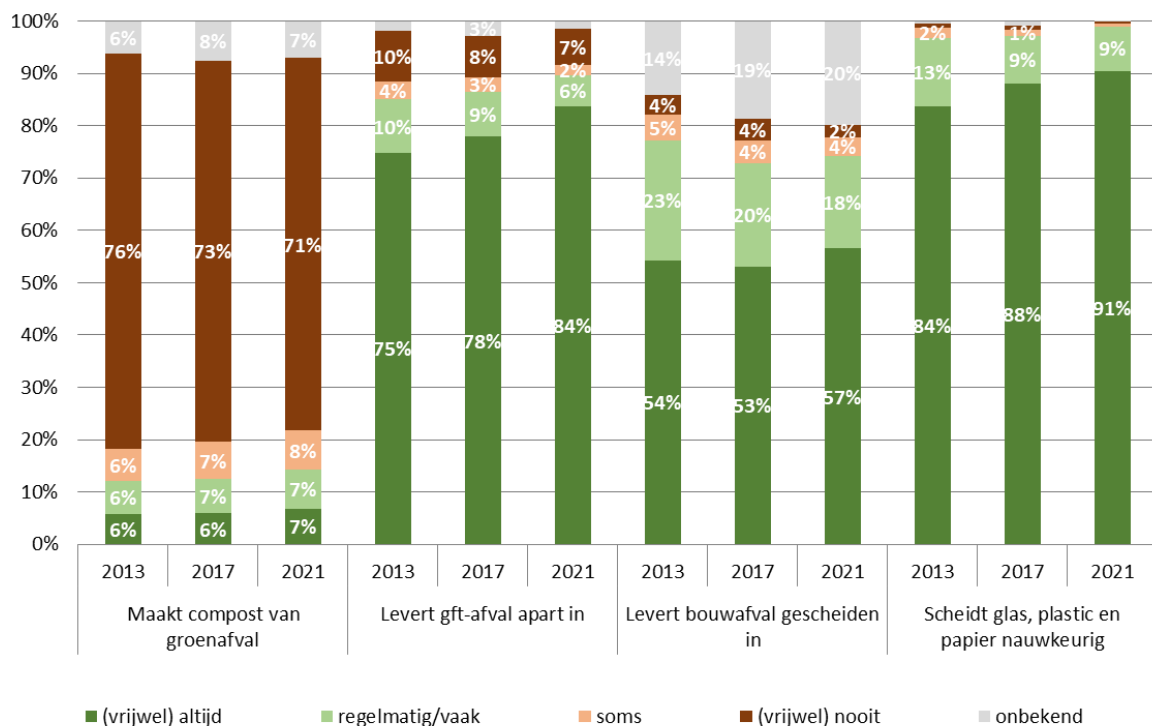
Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.

Uit onze opiniepeilingen blijkt dat:

- Minimaal een derde deelt regelmatig of vaak voor artikelen van gebruikt materiaal, aankoop van tweedehands spullen en klusmaterialen met milieukeurmerk.
- Keurmerken voor klusmaterialen lijken qua belang en bekendheid een kleinere rol te zijn gaan spelen.
- Ruim 1 op de 10 laat consequent spullen repareren.

De positieve houding ten aanzien van hergebruik van materialen komt ook tot uitdrukking in de manier waarop Nijmegenaren met huishoudelijk afval omgaan:

- Panelleden geven in grote meerderheid te kennen dat ze glas, plastic en oud papier gescheiden inleveren.
- Ook bouwafval en gft-afval worden naar eigen zeggen goed ingeleverd.
- Het zelf maken van compost van groenafval komt in beperkte mate voor (14% in 2021). Waarschijnlijk hangt dit samen met de aanwezigheid van een tuin en voldoende groenafval.

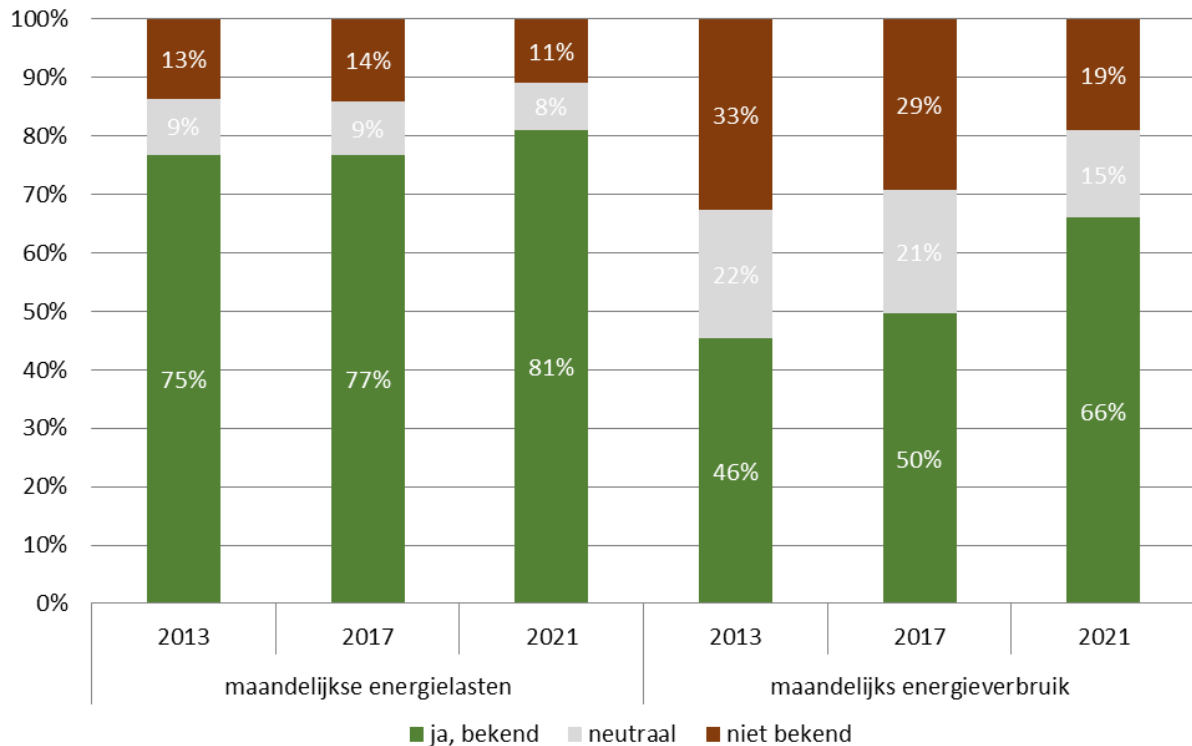

Figuur: Inlevergedrag huishoudelijk afval (in procenten). Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2017 en 2013.

Behoorlijk bewustzijn van (kosten) energieverbruik

Veel Nijmeegse burgers weten hoeveel elektriciteit en gas er maandelijks in het huishouden wordt verbruikt. Vooral als het gaat om de prijs die daarvoor moet worden betaald. Een toenemend aantal

panelleden (66% in 2021) geeft aan zich er van bewust te zijn hoeveel elektriciteit en gas er in zijn of haar huishouden maandelijks wordt verbruikt. En het maandbedrag voor elektriciteit en gas is bij nog een groter deel bekend: 81%. De verwachting is dat dit bewustzijn in de toekomst verder zal toenemen, onder andere door de opkomst van slimme energiemeters.

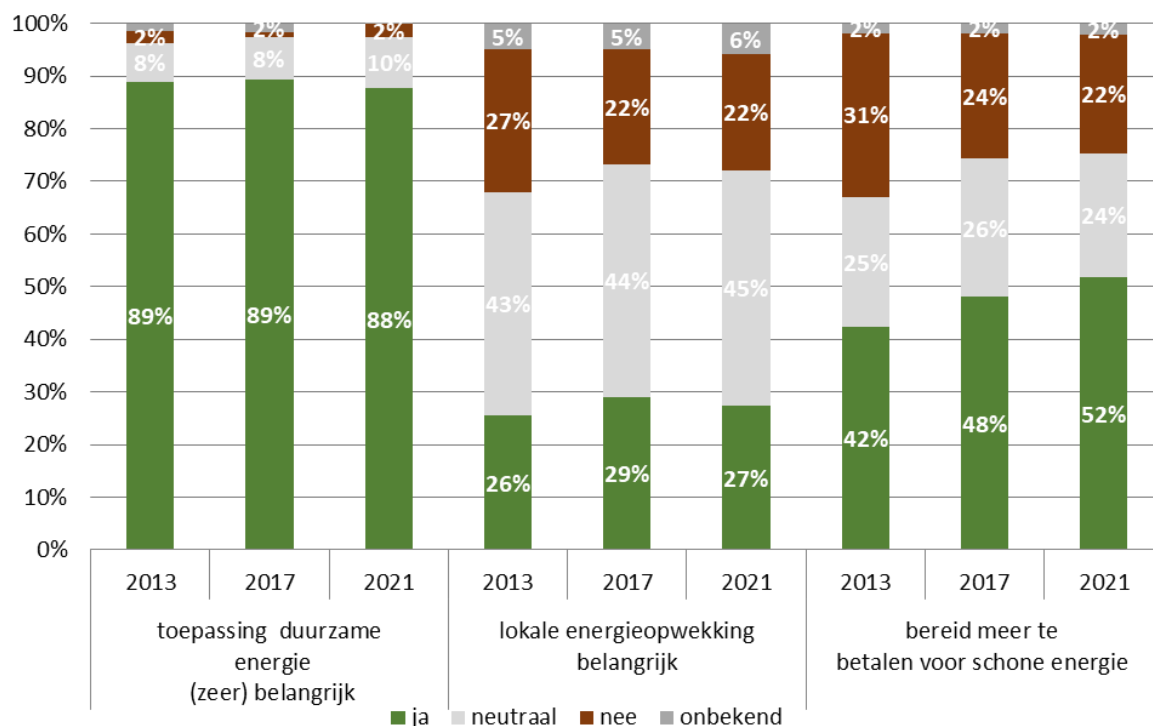

Figuur: Weet men hoeveel elektriciteit en gas maandelijks in het huishouden wordt verbruikt, en hoeveel men maandelijks betaalt aan elektriciteit en gas? (in procenten). Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.

Toepassing van duurzame energie belangrijk

Uit peilingen onder het Nijmeegse stadspanel blijkt dat vrijwel alle Nijmegenaren de toepassing van duurzame energie (zeer) belangrijk vinden. Ongeveer negen op de tien panelleden maken dit kenbaar. Zonodig mag dit voor een (na 2013 toegenomen) deel wat meer kosten: de groep die bereid is meer te betalen voor energie die schoon en milieuvriendelijk (52%) is groter dan de groep die hiertoe niet bereid is (22%).

Daarbij nemen zij nog geen duidelijk standpunt in ten aanzien van het belang van lokale energieopwekking, bijvoorbeeld in Nijmegen zelf of directe omgeving. Wel is de groep die lokale energieopwekking voor het eigen energieverbruik belangrijk vindt inmiddels wat groter dan de groep die dat onbelangrijk vindt. Een relatief grote groep zit hier tussen in (neutraal).

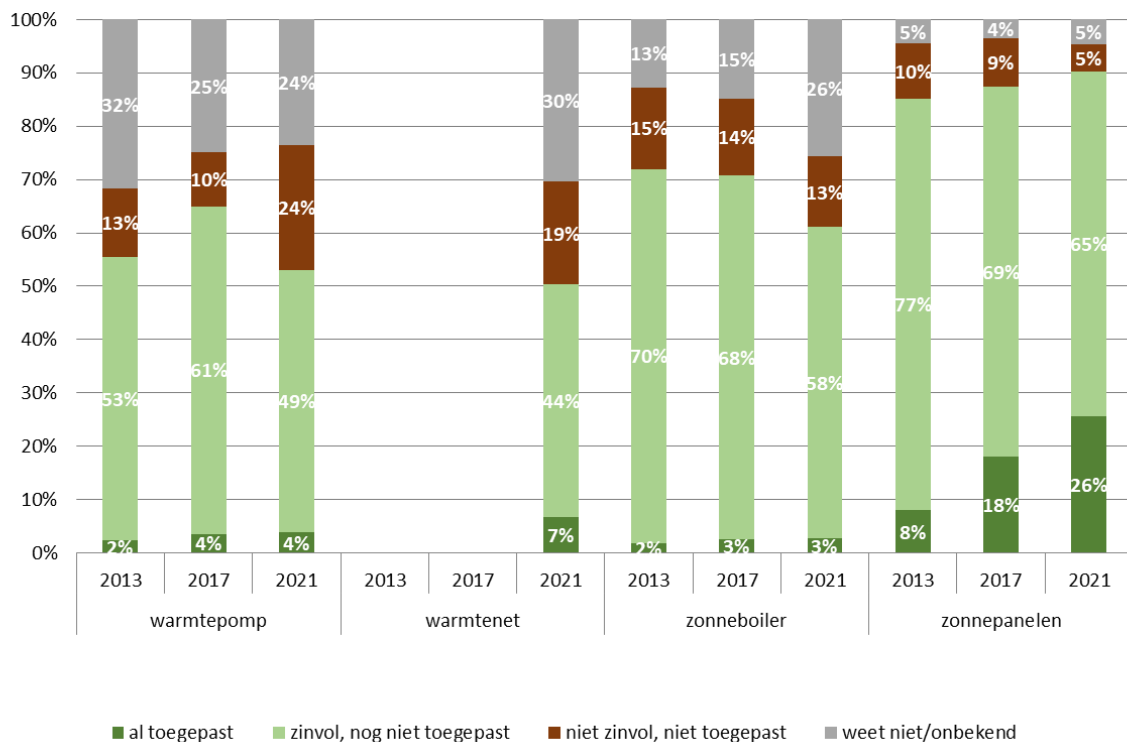

Figuur: Mening duurzame energie en lokale energieopwekking (in procenten). Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2017 en 2013.

Energie uit zon en wind zinvol maar nog weinig toegepast

Er bestaan verschillende manieren om duurzame energie lokaal te produceren. Bijvoorbeeld via zonnepanelen (elektriciteit), zonneboilers (warm water) of warmtepomp (verwarming, warm water). Ruim de helft tot twee derde van de Nijmegenaren vindt de toepassing van een van deze vormen van duurzame energie zinvol, vooral zonnepanelen.

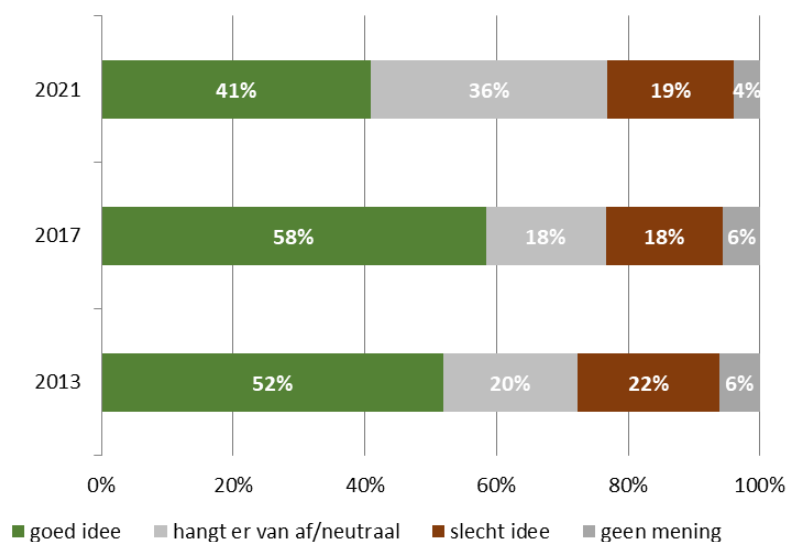
Nog niet zoveel panelleden hebben één van deze vormen toegepast voor energieopwekking bij de woning. Wel neemt het % met zonnepanelen toe, en meldt in 2021 bijna 7% te zijn aangesloten op stadsverwarming (warmtenet).

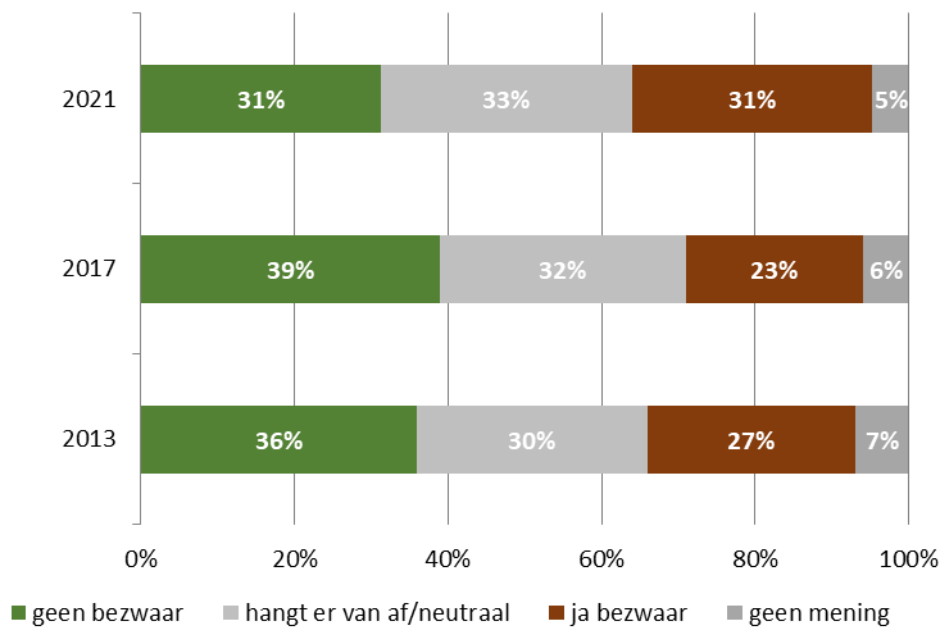
Figuur: Welke vormen van duurzame energie vindt men zinvol, en in welke mate zijn deze al toegepast/niet toegepast? (in %). Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.

Windmolens onder voorwaarden goed idee

Het Rijk heeft de afgelopen jaren steeds meer gebieden aangewezen waar windmolenparken mogen staan. Locaties zijn geregeld onderwerp van lokale discussie. Vier van de tien Nijmegenaren (panelleden) is in principe voorstander van plaatsing van windmolens in onze stad (41% in 2021). Het draagvlak lijkt af te nemen, maar hangt samen met een inmiddels grote groep die nadere voorwaarden stelt.

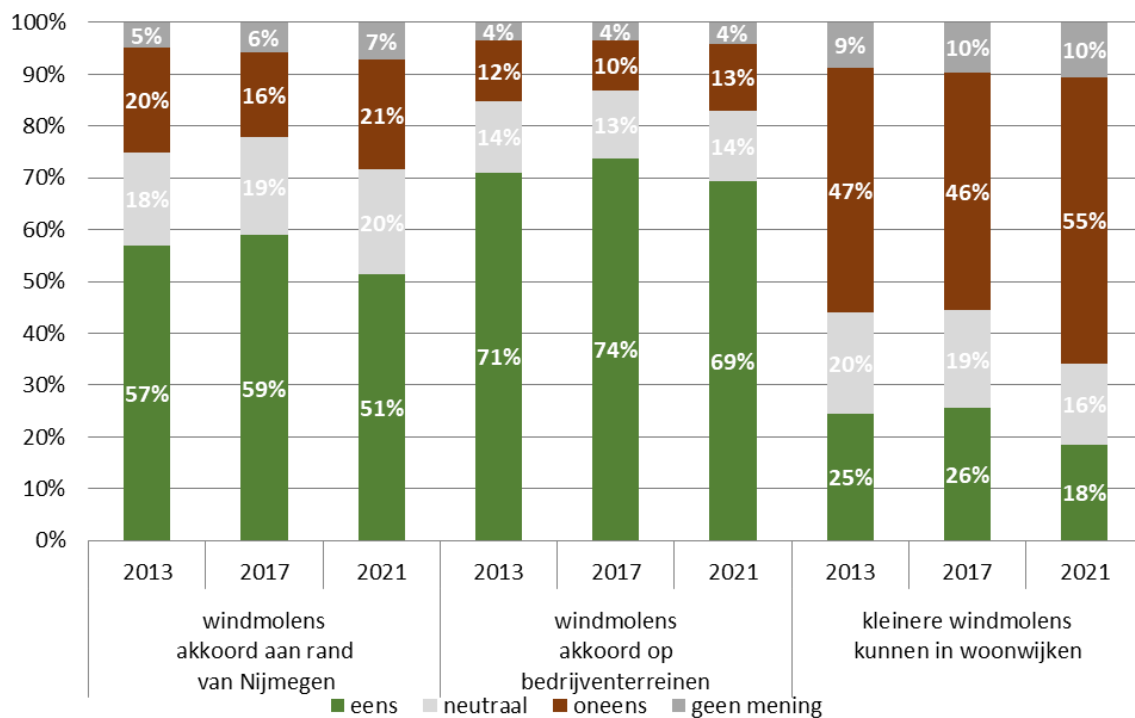

Figuur: Vindt u het plaatsen van windmolens in Nijmegen in principe een goed idee? Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.

Figuur: Heeft u er bezwaar tegen als er één of meer windmolens bij u in de buurt geplaatst worden? Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.

Over het algemeen hebben Nijmegenaren liever dat windmolens worden geplaatst buiten hun directe woonomgeving, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen of aan de rand van de stad. Voor kleinere windmolens in woonwijken is er minder draagvlak.

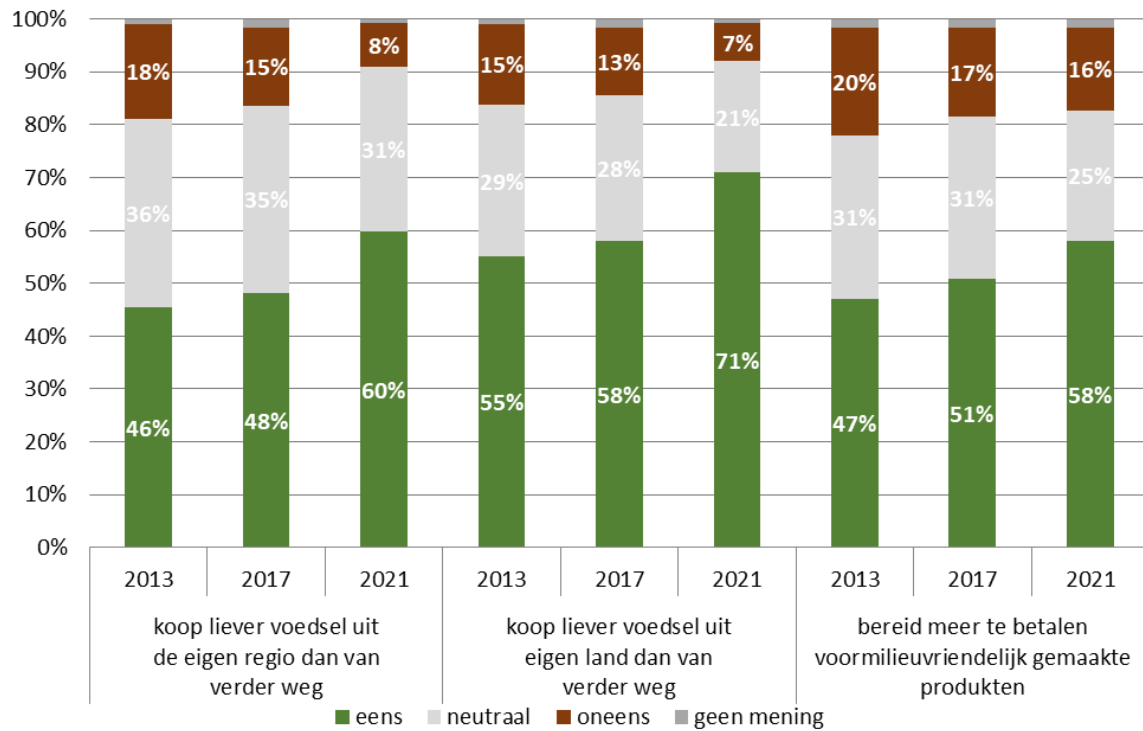

Figuur: Mening over locatie voor plaatsing windmolens (in procenten). Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.

Nijmegenaren vormen markt voor duurzame economie

Betalingsbereidheid en lokale vraag

Ruim de helft van de Nijmegenaren (panelleden) is bereid "een eerlijke prijs" te betalen voor milieuvriendelijk gemaakte producten. En, hoewel nogal wat panelleden hierop neutraal reageren, lijkt er steeds meer draagvlak te bestaan om voedsel te kopen uit eigen land of de eigen regio.

Figuur: Percentage dat liever voedsel koopt uit eigen land of eigen regio dan van verder weg, en bereidheid meer te betalen voor milieuvriendelijk gemaakte producten.

Bron: Peiling Duurzaamheid en Milieu, Stadspanel 2021, 2017, 2013.